

УДК 331.101.1

ТЕХНІЧНА НЕСПРАВНІСТЬ АВТОМОБІЛЯ ЯК ОДНА З ПРИЧИН ДТП

Шевченко І.О., к.т.н., доцент, Гриненко С.С., бакалавр
(*Державний біотехнологічний університет*)

Аварійність на автомобільному транспорті України вважається найгострішою соціально-економічною та демографічною проблемою, яка представляє загрозу національній безпеці країни. За статистикою щодня на автомобільних дорогах нашої країни гинуть близько семи осіб і близько сімдесяти отримують різні тілесні ушкодження та каліцтва, також, до цієї статистики входять неповнолітні діти.

Щорічне збільшення автомобільного парку при фактично повному руйнуванні системи державного технічного огляду ТЗ приносить свої неприємні плоди. Це помітно за кількістю старих несправних автомобілів на дорогах загального користування. Обставини, які можуть сприяти утворенню небезпечної, а потім і аварійної дорожньої ситуації, нерідко пов'язані з технічним станом автомобіля безпосередньо перед ДТП. Це пов'язано, передусім, тим, що середній вік автопарку в Україні перебуває між 13 – 15 роками, тоді як і розвинених країн цей вік не перевищує зазвичай 5 – 6 років.

Згідно з офіційними даними всіх заводів-виробників автомобільного транспорту, термін, який розраховується безпечна експлуатація транспортного засобу вбирається у 8 – 10 років із моменту випуску автомобіля. Втрата працездатності автомобіля, його часті та несподівані поломки, звичайне явище для старіючого автопарку. Враховуючи, що правилами дорожнього руху експлуатацію несправних автомобілів на дорогах загального користування заборонено, що призводить до ДТП і відповідно каліцтв або навіть загибелі людини, при проведенні незалежної або судової автотехнічної експертизи слід максимально повно вивчити стан тих вузлів та деталей автомобіля, які могли послужити безпосередньою причиною ДТП.

Частка дорожньо-транспортних пригод, що виникли через несправності окремих вузлів автомобіля відносно невелика і становить у середньому 14% загальної кількості ДТП. Проте характерною особливістю цих випадків є особливий тягар наслідків, оскільки водій через технічну несправність відповідальних вузлів часто позбавляється можливості керувати рухом автомобіля. Аналіз ДТП, пов'язаних з технічною несправністю автомобіля, показує, що вони за кількістю загиблих у 1,3 рази, а за кількістю поранених у 1,2 рази перевищують середню кількість загиблих та поранених у ДТП з інших причин.

Технічні несправності автомобіля, що загрожують безпеці руху (рис. 1), є в першу чергу несправність гальмівного керування, рульового управління, освітлення та ін.

У правилах дорожнього руху обумовлено технічні несправності, за яких експлуатацію заборонено. На несправність гальмівного управління припадає

близько 50% всіх дорожньо-транспортних пригод з усіх технічних несправностей автомобіля. Несправність гальмівного керування та зчеплення викликають також значну втрату часу на лінії. Втрати робочого часу через несправність гальмівного управління становлять 20 – 25%, зчеплення – 4–6%, ДВЗ 3 – 5% сумарних втрат робочого часу за технічною несправністю автомобіля.

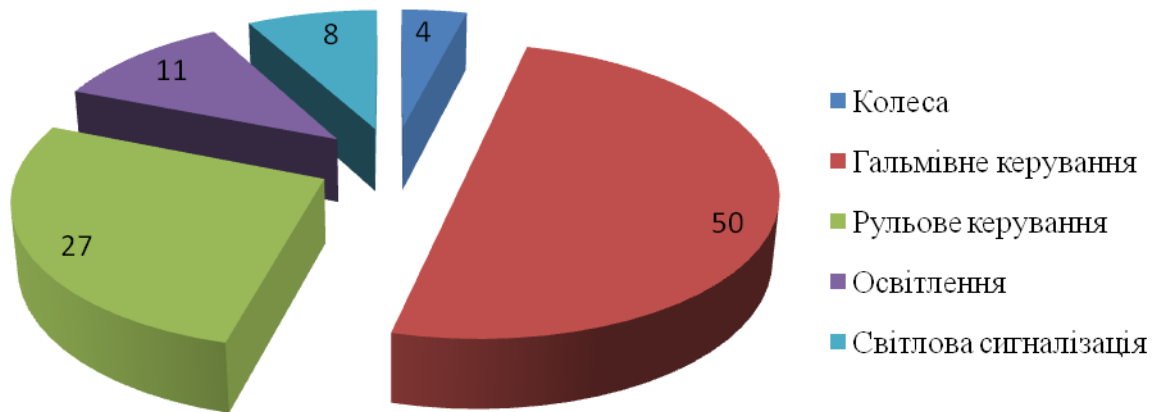

Рисунок 1 – Причини ДТП за технічними несправностями автомобіля

Несправності кермового управління (27%) – це другий за значимістю технічний фактор, який може перебувати у причинно-наслідковому зв'язку з ДТП. Зазвичай більшість несправностей кермового керування автомобіля пов'язані з підвищеним зносом шарнірних з'єднань механізму, який може призвести до поломки та втрати керуваності автомобілем.

Третім за значимістю, але не менш небезпечним, можливо руйнування елементів підвіски. Наприклад, руйнування підшипника маточини може призвести до моментального заклинювання колеса і, як наслідок, до некерованого занесення автомобіля.

За даними статистики близько 19% загальної кількості аварій, спричинених технічними несправностями автомобілів, виникає через несправний стан фар та світлову сигналізацію. Це вказує на важливість своєчасного та регулярного проведення порівняно нескладних операцій із профілактичного обслуговування освітлювальних приладів.

Тут же варто відзначити і сезонні ДТП, в основному вони пов'язані з неправильною експлуатацією шин (4%), наприклад, коли взимку використовується літня гума та, звичайно, неякісний ремонт та технічне обслуговування транспортного засобу.

Список використаних джерел

1. Авто центр [Електронний ресурс]
<https://www.autocentre.ua/ua/avtopravo/dtp/smertelnye-dtp-v-ukraine-statistika-za-2021-god-1338429.html>